

גליון תתקכא • ערך פרשת מצורע

• שנה העשרים •

ליקראת שבת

יעונים ובייאורים בפרשת השבוע

מהו הנס ה"גדול" שב"שבת הגדול"?

אמרים או כנעניים? ה"בשורה" שבגעמי הבטים

בדין בין שימושות לעניין טהרת המזורע

גודל עניין יום החולדה

קובץ זה יוצא לאור
לעילוי נשמה האי גברא רבא, רודף צדקה וחסד
זכה לפזר מכספו להדפסת תורה כ"ק אדמור מליבאוציטש ז"ע
הרבי החסיד ר' מאיר בהדר' שמחה יצחק זייןאנץ ע"ה
ס. פאולו ברזיל

כלב"ע ביום ג' סיון ה'תשפ"א

תנצב"ה

ולזכות יבלחו"א בניו אני לומדי ותמכמי אוריתא, רודפי צדקה וחסד,
ראשונים לכל דבר שבקדושה ה"ה האחים החשובים

הרבי החסיד ר' ישראל אפרים מנשה

והרב החסיד ר' יוסף משה

וכל בני משפחת שיחיו

יהי רצון שיתברכו בכל מיל' דמייטב מנפש ועד בשאר
ובכהצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנו, תמיד כל הימים

מכון אור החסידות

סניף ארץ הקודש

ת.ד. 2033.

מספר חב"ד 6084000

03-738-3734

Likras@likras.org

Or Hachasidus

Head Office

1469 President St. #BSMT

Brooklyn, NY 11213

United States

(718) 534-8673

צוות העריכה והగהה: הרב לי יצחק ברוק, הרב משה גוראר',
הרבי מאיר יעקב זילברשטאם, הרב צבי היישע זלמןבו, הרבי שלום חריטונוב, הרבי מנחם טייטלבוים,
הרבי אברהם פון, הרבי מנחם מענדל רייזט, הרבי אליהו שוינקה

פתחה

בעזהית.

מקרא אני דורש אמראים או כניעים?

מדוע שינה רשי' ופרש שאמוראים הטמינו מטמוניות ולא
כניעים? מהי השינוי בין ברית בין הכתירים להטמנת זהב?
ביואר דיקון דברו רישי עלי' הבשרה' בגעני בתים

(ע"פ לקPsi שיחת הל'ב עמ' וואילך)

פנינים ◉ עיונים וביאורים קדומים

עשיר העדר קרבן מצורע עי' – מכיא קרבן עשיר או עני? (ע"פ לקPsi

שוחות חכ' עמי וואילך)

לשון תנך – לא נדע? (ע"פ לקPsi שוחות חכ' עמי וואילך)

יינה של תודח..... הנס הנדרל' شبשת הנדרל'

הפיקת קליפה מצרים לקדושה / חוקף מצרים – לעזרתם של
ישראל / "נס גדול" – "אתה פכא חושא להווארा" / לרוחם את
מצרים" שבאדם עברותה הש"ה"

(ע"פ ספר השיחת תשmach היא עמ' 357 וואילך. תורה מנהג תשביב' ח'ב עמ' 250 וואילך)

פנינים ◉ דרוש ואגדה

פעולת לשון הרע בנפש האדם (ע"פ לקPsi שוחות חכ' ב' עמ' 66 וואילך)

כל חרס, עין ומתרבת – בעבודת ה' (ע"פ לקPsi שוחות חכ' עמי וואילך)

חידושים סוגיות

בדין בין המשמות לעין תורה מצורע שמצוותם חיים

יחדש דרכך רשי' על המקרא בילופוא זו והיא מתחילה ממשמעות
ב'זום' לחו' לא מתיוואר ד'זאת תורה תורה המזועע' / עפי'
יתרץ שניינו לשונו מן הש"ס והספרא, ויסק נפקותא גבי תורה
מצורע בגין המשמות

(ע"פ לקPsi שוחות ח'ב עמ' 78 וואילך)

תורת חיים

עדל עין ים הוהלת

דרך החסידות

לספר ביציאת מצרים – של חסידות

שיעור קודש

ყיר עני הנשימות של איש ישראל – "ופען את הבית"

הרב לי יצחק ברוק, הרב משה גוראריה', הרב מאיר יעקוב זילברשטיין,
הרב צבי הירש ולמנוב, הרב שלום חריטונוב, הרב מנחם טילבלויים,
הרב אברהם מנן, הרב מנחם מענול ריצ'מן, הרב אליהו שוויכה

מכון א/or החסידות, סניף ארץ הקדש ת.ד. 2033 | כפר חב"ד,
Or Chasidus - Head Office, 1469 President st. ☎ 6084000
#BSMT, Brooklyn, NY 11213 - United States (718) 534 8673

להעשרה והארות:
טל' מנוותה: orchachasidut@gmail.com 03-3745979

פתחה

הננו מתחכדים להגיש לפניכם את הקונטרס
'ליקראת שבת' (גלוין תתקאה) הי"ל לפרש
מצורע - שבת הגודל, ובו אווצר בלוט בענייני
הפרשה מתוך רבבות הידושים וביאורים
שבתורת ב'ק אדרמור מל'ובוואויטש וצוקל'להה'ה
נכג'ם זי'ען.

◇ ◇ ◇

מדור "מקרא אני דורש" שבפתח הקובץ
 עוסק בביואר דיקון דבר רשי' על ה'בשרה'
בגוני בתים, ויבאר הטעם שינוי רש' ופרש
שאמוראים הטמינו מטמוניות ולא כניעים, ויבאר
השינוי בין ברית בין הכתירים להטמנת הזהב.

מדור "יינה שע' תורה" עוסקת בסוג' הדגול'
شبשתה הגודל', הפיקת קליפה מצרים לקדושה,
חוקף מצרים – לעזרתם של ישראל, "אתה פכא"
חוואר להווארא", והאופן לרוחם את "מצרים"
שבאדם לעבודות הש"ה.

מדור "חידושי סוגיות" עוסק בדין בין
המשמות לעין תורה מצורע שמצוותה בינם,
ויחדש דרך רשי' על המקרא בילופוא זו והיא
דאינה ממשמעות "ב'זום" לחוד אלא מיתורא
ד'זאת תהיה תורה המצורע', ועפ'ז יתרץ שניינו
לשונו מן הש"ס והספרא, ויסק נפקותא גבי
תורה מצורע בגין המשמות.

ביברכת שבתא טבא
מכון אור החסידות

חאת למודעי, שבדרך כלל לא הובאו הביאורים כאופן
שהווינו במקורה, אלא עובדו מחדש ונערכו עי' חכמי
המערכת, ולפערם הוושט השקי' ומיובי השקי' והמוקורות
שהופיעו במקורה, ושלהפכו א/or המבואר במקומות אחרים
בתורת רביינו, ושותו שמעווק המשוג' וקיים דעת העוכבים
יתכן שימצאו טוויות וכו'יב', והם על אחוריות המערצת
בלבד, ושגיאות מי' בין'.

ועל כן פשוט שמי שבידיו הערה או שמתקשה בהבנה
הביאורים, מונב שיעין במקורי הדרבים (כפי שנזכרנו
בתוכן העניינים), וימצא טוב, יוכל לעמוד בעצמו על אמתות
הדרבים.

נְקָלָא אֲנִי דָּזֶשׁ

בֵּיאֹרִים בְּפִשְׁטוֹ שֶׁל מַקְרָא

אמוראים או כנענים?

מדוע שינה רשי' ופרש שאמוראים הטעינו מטעןות ולא כנענים? מהי השיבות בין ברית בין הבתרים להטמנה זהב? ביאור ריק דברי רשי' על "בשרה" בمعنى בתים

א. "כי תבוא אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחוזה, וננתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (פרשתנו יד, לד).

ופירוש רשי': "ונתתי נגע צרעת - בשורה היא להם שהגעיהם באים עליהם, לפי שהטמינו/amoraim מטעןות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל בדבר, ועל ידי הנגע נחתן הבית ומוצאן".

והנה, מקור דברי רשי' הוא לכואה במדרש-רבה כאן (ויקרא רבה פ"ז, ז; אבל רשי' משנה מלשון המדרש):

במדרש נאמר "כיוון ששמעו **כנענים** שישראלי באים עליהם עמדו והטמינו ממוןם" – ואילו רשי' שינה וכותב "לפי שהטמינו **אמוראים** מטעןות" וכו'. והיינו, שבמקום "כנענים" שהוא שם **כלי** לכל יושבי הארץ (ראה פרשי' בא ג, ה) – נקט רשי' **דוקא** "אמוראים".

ואפשר לומר שמקורו דרש' והוא בגמרא בבא-מציעא (כה, ב), שם איתא (לענין מציאות): "מצא בגל ובכוטל ישן הרי אלו שלו", של המוצא, והטעם – כי יכול לומר לו (לבעל הגל או הכותל) של **אמוראים** הэн' (שמציאה זו טמנו האמוראים עוד לפני כיבוש הארץ, ואני שיכת לבעל הגל או הכותל). הרי שהגמרה דיקיה בנידון-דין להזכיר "אמוראים", ולא "כנענים" סתם.

אבל עדין איינו מהווים, כי רשי' בא לישוב "פִשְׁטוֹ שֶׁל מַקְרָא", והרי במקרא נאמר במפורש "כי חבאו אל ארץ כנען" – ומשמע בפשטota שהמדובר על "כנענים" בכלל; ואם שינה רשי' מלישנא דקראי (ומלשון המדרש על אחר) והודגש דוקא "אמוראים", על כרחך ציריך לומר שיש אסמכתא לשינוי זה (לא רק בגמרא, אלא) במקרא גופא.

ב. ויש לומר:

השיעור המיוחד של "אמוראים" לכאן (שלכן משנה רשי מ"כנענים" ל"אמוראים") מובנת מהמשמעות בקרא לעיל - שהכתוב מפרט את ה"אמורי" בתווך יוצאה מן הכלל דיושי הארץ כנען:

בבבתחת הארץ בברית בין הבתרים נאמר לאברהם (פרשת לך טו, טז): "וְדוֹר וּבָיִת יִשְׁבוּ הַנֶּה, כִּי لَا שָׁלֵם עַזְן הָאָמָרוּ עַד הַנֶּה". דאף שבפסוקים שלabhängig זה נמנו עשר אומות שעתידים בנינו לרשות את ארצם, והאמורי הוא רק אחד מהם, מכל מקום, את קביעת זמן השיבה לארץ ("וְדוֹר וּבָיִת יִשְׁבוּ הַנֶּה") תולה הכתוב ב"שלם עזן האמורוי" דוקא.

ומעתה תhabאר הדגשת רשי על "האמוראים": מכיוון שבזמן יציאת מצרים כבר ישנו "דור וּבָיִת (ש)יִשְׁבוּ הַנֶּה", הרי ידעו האמוראים שעוננס נשלם ("שלם עזן האמורוי") וכבר הגיע זמן האמורוי "לְהִיּוֹת מִשְׁתַּחַת מְאָרְצֹו" (כלשון רשי פרשה לך שם). ומטעם זה התחלו תיכף לאחרי יציאת מצרים להטמין וזהם, כי ידעו שכבר בא הזמן הקבוע לשיבת זרען של אברהם לארץ זו.

ג. אמם צריך להבין, מה באמת הקשר המיוחד של דברי הכתוב כאן – עם אותו פסוק בברית בין הבתרים שם נזכר "עוזן האמורוי"?

כלומר:

אםنم לעניין השוען מצאנו הדגישה מיוחדת על "האמורי" דוקא, שלכן נגזר עלייו (יתוור משאר אומות) "להיות משתיחה מארצו" (וראה ורבין ומשכיל לדוד פ' לך שם) – אך לעניין עצם היביש דארץ כנען מידי יושבי אין הבדל לכוארה בין יושבי ארץ כנען, ומפורש אמר הכתוב בקריעת ים סוף (בshall טו, טו וכברש"י) "נמוגו כל יושבי כנען", "אמרו: עליינו הם באים לכלותינו ולירש את ארצנו!"

ואם כן, למה צריך רשי לקשר את עניין המטמוניות בבתיים עם זה ש"שלם עזן האמורוי" (ולכן כתוב "אמוראים" דוקא), ואינו מפרש בפשטות, ש"כל יושבי כנען" ("כנענים" סתם) הטמינו מטמוניות בגלל שידעו (לאחר קריעת ים סוף, ועוד יותר – לאחר מלחמת סיחון ועוג) שעתידים ישראל לבוא ולירש את ארצם!

ד. והסבירו בזה:

הטמנה הממון יש בה דבר והיפוכו: מחד גיסא, הרי זו הוכחה, כמו כן, על פחדם ומוראות שיגורשו מבהיהם וארצם; אבל לאידך, מעשה ההטמנה מורה שאין הם מתיאשים לנמרי ועדין תקופה בלבד שסוף סוף יחוירו לבתייהם וימצאו המטמוניות שהטמינו. ולכן לא רצה רשי לפреш שעצם יראת הכנעניים מבני ישראל ("נמוגו כל יושבי כנען" – בעקבות קריעת ים סוף וכור) היא היא הסיבה שבגללה הטמינו את ממוןם, دائ משום

לקראת שבת

הא, מהי התועלת בהטמנת הממון כאשר הם עתידים להיגרש מהמקומות שבהם הטמינו? [ודוחק גדול לומר שכונתם בהטמנה הייתה רק כדי שmmoן לא הגיע לבני ישראל, בכחinet "גם לי גם לך לא יהיה"].

ומטעם זה למד רשי' לקשר עניין הטמנת הממון עם זה ש"שלם עון האמור" – שודוקא לפיה זה יתבאר הטעם שהטמינו ממון:

האמוראים אמרו לעצםם, שמכיוון ש"זכות" היישבה בארץ תלוי בהנוגתם של יושבי – שלכן לא נשתלח האמור מארציו עד ששולם עונו – הרוי כשם שהם (האמוראים) עומדים להיגרש מארצם מלחמת עוננותיהם, כך יתכן שבני ישראל ישתלוחו מן הארץ על ידי עונוניותיהם הם (וכמן פרש בכמה כתובים על דרך זה); ולכן "הטמינו מטמוניות של זהב", אולי במשך הזמן ישתלוחו בני ישראל מהארץ ויחזרו הם לבתייהם וימצאו אורותם המטמוניות.

בענין הכפירה שע"י הקרבן, ומצד הcpfירה עליו
להביא קרבן עשיר, לאחר שהכפירה היא מדין
ערבות, היינו שהנודר נכנס במקומו המתכפר,
והרי זה כאשר עצמו הוא הוא המצורע,
ולכן צריך להביא לפיה השיג ידו.

לשון תנור – לא נודע?

ועת הכהן על תנור און המטהדר המונית
תנור – נדר אמריע שבאון, ולשון תנור לא נודע ל^ו
(ד, יד, ריש'')

צריך ביאור: תיבת "תנור" נכתבה כבר בתורה
כמו פעמים - בפרשת תצוה (ט, כ) ובפרשת צו
(ח, כד), וכבר פירושה רשי' בפרשת תצוה –
"הוא הסחוס האמצעי שבתוור האzon", ולא חזר
ופירושה בפרשת צו. ואם כן, מדוע חזרו רשי'
כאן על פירושה תיבת זו?
עוד צריך ביאור מה שהוסיף כאן רשי'
ולשון תנור לא נודע לי', ולא כתוב כן בפעמים
הקדומות שנאמרה תיבת זו.

ויש לבאר:

כוונת רשי' בדבריו "ולשון תנור לא נודע לי"
היא להדגיש שאנו מפרש את פשטונו של מקרא
cdrashet chayil בתורת הכהנים על אחר: "יכל על
תנור ודאי תיל על נור, אי על נור יכול על גובה
של און תיל תנור נור, הא כיצד זה גדר האמצעי".
וביארו המפרשים (ראה מלבים'ס כאן) בכוונת התורה
כהנים, שתיבת "תנור" היא מצירוף ב' התיבות
"תור" (לשון אמצע) ו"נור" (לשון גובה, כמו
"חוימת אנך"). וזה שכabb רשי' "ולשון תנור לא
נודע לי", היינו שע"פ פשטונו של מקרא אין
מקום לפרש כהתו'כ.

ולכן חזר רשי' ופירש תיבת זו בפרשנתנו, כדי
לשלול פירוש ה"תורת הכהנים" על אחר (והתעם
שרשי' שלו בדור הפשט פירוש זה, ראה במקור הדברים ס'').

עשיר הנודר קרבן מצורע עני – מביא קרבן עשיר או עני?

וכוים השמייקח שני כבשים
(יד, ז)

כתב הרמב"ם בסוף הלכות מחוסרי כפירה:
"עשיר שאמר קרבנו של מצורע זה עלי,
ומצורע הי עני, הרי זה מביא על ידו קרבנות
ערש, שהרי יד הנודר משגחת. ואני שאמר קרבנו
של מצורע זה עלי, והי המצורע עשיר, הרי זה
 מביא על ידו קרבנות עשיר, שהרי זה הנודר חייב
בקרבנות עשיר".

ולכאורה דבריו סותרים דברי עצמו בהלכות
מעשה הקרבנות (פ"ד ה"ט): "האומר קרבן מצורע
זה או يولדת זו עלי, אם כי אותו מצורע או
ה يولדה עניים, מביא הנודר קרבן עני, ואם היו
עשירים, מביא הנודר קרבן עשיר אף' שהנודר
ענין", ולא חילק אם הנודר עני או עשיר.

יש לתרץ:

כאדם נודר קרבן עברו כפרת חבריו,
הרי חיובו בקרבן הוא מצד ב' גדרים: א. מצד
הנדר – שהוא חייב להביא קרבן כדי לקיים את
נדרו. ב. מצד הcpfירה – לחבריו מותכפר על ידי
הקרבן שחייב, לפי שחידשה תורה ש אדם יכול
להתכפר על ידי חבריו מדין ערבות.

וזהו ביאור החילוק בין שתי ההלכות:
בהלכות מעשה הקרבנות הרמב"ם דין בהבאת
הקרבן מצד חובת הנודר לקיים את נדרו, ומצד
הנדר – גם עשיר שהתחייב עברו עני די לו
להביא קרבן עני, שהרי אמר "קרבן מצורע זה
עליל", ומצורע זה עני הוא.

אבל בהלכות מחוסרי כפירה דין הרמב"ם

הברור כורטס
לעילוי נשכנת
סורה ליליטן גאנט נאשנס
נולב'ע ערבית ופיננס
החשאייה
תונז'ה

יְנֵשׁ שֶׁל תָּגָזָה

ביאורם בענייני הפרשה על דרך ההסודות

הנס ה'גדולי' שבשבת ה'גדולי'

הபיכת קליפת מצרים לקדושה / תוקף מצרים – לעוזרם של ישראל / "נס נדול" – "אתה הפכה חשבא לנחרוא"
/ להרומ את "מצרים" שבאדם לעבותה הש"ית /

השבת שלפני חג הפסח נקראה בשם "שבת ה'גדול", וכ כתבו התוספות (הובא להלכה בשולחן
עריך אדרמ"ר הוזקן סט"ל, ומשם עתק לקמן), שהוא משום "שנעשה בו נס גדול", ומעשה שהי' כך
ה' :

"פסח מצרים ה' מקחו מבבשור לחדרש . . ואותו היום שבת ה'י", וכשלקחו ישראל פסחיםם
באותה שבת, שאלום בכורי מצרים מודיע לוקחים הם את השה, וכאשר ענו ישראל שהקב"ה
עVID להוכיח את בכורות מצרים, מיד "הלכו בכורייהם אצל אבותיהם ואל פרעה לבקש מהם
ישלחו את ישראל, ולא רצו, ועשו הבכורות עליהם מלחה, והרגו הרבה מהם", ועל כן
משבח הכתוב (טהילים קלו, י) "למכה מצרים – בבורייהם", שהבכורות עצמן הכו במצרים.

והדבר תמהה ביותר : הלא מכת בכורות באה לאחר שבאו על המצריים תשע מכות, ומילא
הרי על פי שככל צריכים הבכורות להאמין שתבואו גם המכחה העשירית ועתידים הם למות. ואם
כן, מה שדרשו מאבותיהם לשחרר את ישראל, ונלחמו בהם, הוא עניין טبعי לגמרי, שدواיגים
לעצמם שלא יموתו, ומה "נס גדול" יש כאן ?

ויש לבאר מהותו של נס זה, שادرבא, יש בו חידוש ועיליו לגבי שאר המכות והנסים
שנעשו במצרים, ויש לו לאדם להתעורר וללמוד ממנו הוראה נחוצה בעבודת הש"ית, וכי
אשר יתבادر.

הபיכת קליפת מצרים לקדושה

אחד העניינים העיקריים שנפלו ביציאת מצרים הוא שאז נפעל ביטול הרע של מצרים,
וכמו שראוי שכאשר נגלו יישראל ויצאו מצרים, הנה "וירא ישראל את מצרים מת על
שפת הים" (בשלח יד, ל). והיינו, שגואלת ישראל אינה רק הצלה ישראל מקושי השבעוד
והגלוות, אלא גם ביטול קליפת מצרים. וגואל מצרים היא שרש ויסוד לכל הגאולות עד

לביאת משיח צדקנו (ראה ספר המאמרים תש"ח עמ' 164), שביטול הרע שהתחילה ביציאת מצרים יבוא לשילומו ותחליתו בגאולה העתידה בעת אשר "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכריה יג, ב).

והנה, בעניין ביטול הקליפה והרע, יש וmbטלים את הרע עד אשר בטל וועבר מן העולם. אך תכלית הכוונה היא כאשר הרע עצמו נהפך לטוב, "אתהPCA חשוכה לנהורא" (ראה זהר ח"א ד, א), שחשוך הקליפה נהפך להיות מסיע לעניini קדושה.

כ"י, מטרת בריאות העולם היא מה ש"נתוארה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתתונות" (תנומה נשא טז. נחابر בתניא פלי"ו). שהשיות ברא עולם גשמי שלפן ונחות, מפני שנתוארה שבני ישראל על ידי עבדותם יוככו ויכシリו גם עניינים שלפים ו"תחתונים" להיות ראויים לדירה ומשכן לו ית'.

ואם כן, הרי הכל אשר יגברו הרע והחשוך שבאותו מקום, הנה כאשר מזככים ומכלנים אותו להיות דירה לו ית', מתקיים בויה יותר רצון הש"י"ת שנתוארה להיות לו ית' דירה בתתונות דוקא, ועד לתתונן שאין תחתון הימנו. והמקום השפל ביותר הלא הוא ארץ מצרים, ערונות הארץ, ותכלית הכוונה היא שגם מקום של וחושך זה יעשה מקום ראוי לשבותו ית'.

תוקף מצרים – לעזרתם של ישראל

והנה, הפיכת החושך והרע למצרים ערונות הארץ לאור וקדושה, התחילתה בעת הנס דילמכה מצרים ברכוייהם:

מצרים בכללות הרי הוא עניין "ערונות הארץ", המקום הנחות ביתור ועיקר הקליפה וסתרא אחרא בעולם. וכאשר מדובר "רכוי מצרים", הרי הם עיקר תוקף קליפת מצרים עצמה, כי הבכורותם הם השולטים והתקייפים בתוך המצרים גופא (וראה תרגום אונקלוס בפי "רכוי" (ווייחי מט, ג) – "חייב וירוש תקפי"). ואצל הבכורות עצמן, הנה באותה שעה שעושים מלחמה מתגבר עוד יותר תוקפם וחווקם. ונמצא ש"רכוי מצרים" בעת מלחתם, זהו התוקף הגדול ביותר שי יכול להיות בkaliphah וסתרא אחרת.

ובשבת שלפני יציאת מצרים, עםדו הבכורות, שמצד עצםطبعם הוא לבטא את תכלית ההתנגדות והמלחמה בענייני קדושה, ניצלו את התוקף הגדול ביותר שביהם, לעשות מלחמה במצרים כדי להטיב לישראל!

ונמצא שבנס זה התחיל העניין של "אתהPCA חשוכה לנהורא", שכורות ותקיפי מצרים מנצלים את הכהנות החזקים ביותר שבהם, לענייני קדושה ולטובת ישראל.

"נס גדול" – "אתהPCA חשוכה לנהורא"

ומעתה יובן מה שנס זה נקרא בשם "נס גדול", שמעלה יש בו על שאר נסים והוא נבדל מהם בעצם מהותו:

בנס רגיל הקב"ה מshed את מערכות הטבע, שהעולם בטבעו הוא מסתיר ומעלים על ענייני הקודשה, ובעתה הנה נסתור טבע העולם, ונעשה פעללה למעלה מדרך הטבע. ברם, אין

לקראת שבת

זאת שטבע העולם משתנה לטוב, אלא שהוא נדחה ומתבטל ואיינו יכול לעכב את פעולה הנס. אך "נס גדול", הינו שטבע העולם נשאר כסדרו, וחוקי הטבע אינם משתנים במואם, ומכל מקום, חוקי הטבע כפי שהם, מתחפכים להיות לטובתן של ישראל ולצד הקדושה. וזה עניין גדולתו של הנס, שטבע העולם איןנו נדחה אלא מתחפך בעצמו להיות לתועלת הקדושה, וכענין "אתהPCA חשוכה לנוורה".

וזוהי מעלהו המיחודה של נס ד"למה מצרים בבכורייהם", שכורוי מצרים עצםם, על פי שכלם ורגשותיהם בטבעם, נחפכו להיות לטובה ישראל, ונצלו תוקפם וכוחותיהם להילחם באבותיהם ולהוציא איט ישראל ממצרים.

וה"נס גדול" דשבת הגדול הי' התחילה ושורש ל"אתהPCA חשוכה לנוורה" שהי' בעת הגאולה העתידה, שאז תתחפך כללות החושן העולם לאור, "לילה כיום יאיר" (תהלים קלט, יב).

לרותם את "מצרים" שבאדם לעבודת הש"ת

והנה, יש לו לאדם להתבונן במהותו של הנס כפי שנתקbaar למעלה, וללמוד מכך אשר גם בעבודתו יש לו להפוך את "בכורי מצרים" שלו, לטובה ולתועלת עבודה הבראה ית"ש: "מצרים" של האדם, הם כל ענייני צרכי גופו כאכילה ושתיה וכדומה, וגם עסק הפרנסה אשר לו. שככל אלו הם עניינים המותרים ונדרשים על פי התורה, אך מכל מקום הם עניינים של "מצרים", שהם "מצרים לישראל".

ראף אמן שעוניים אלו נדרשים על פי תורה, מכל מקום הרי מקומו האמתי של היהודי הרוא בכיתה הכנסת ובית המדרש, וכך אשר יוצא להתעסק בפרנסתו נקרא "זבולון בצתתך" (ברכה לג, יח), שיוציאו מקומו האמתי. ועל כן אף ש"יוצא" בהיתר, הנה אין הדבר מסב לו קורת רוח ותעונג, אלא עניין של "מצרים", שעיסוק זה מיציר ומפריע לו.

וזהו מה שיש לו לאדם ללמד הוראה בעבודתו מנס ד"למה מצרים בבכורייהם", שכאשר עוסק בענייני "מצרים", הדינו צרכי גופו ופרנסתו, צריך הוא לתרום ולנצל את ענייני "מצרים", שלא רק שלא יפריעו לענייני קדושה, אלא הם עצם יהיו בכוונה ותכלית לסייעו בעבודת ה'. ואם מצלה הוא בעסקו, שזהו עניין "בכורי מצרים", התוקף והחזק בענייני מצרים גופא, הרי לא זו בלבד שאין זה מפריעו בעבודתו, אלא שמנצל זאת להוסיף עוד ועוד בענייני קדושה בעבודת ה'.

וכאשר האדם הדר בהרבה זו, שככל ענייני צרכי גופו ופרנסתו הם רק לתועלת בעבודת ה', מתחבא הדבר בהנחתתו, שככל ענייני העסק נעשים ב"גיאע בפיך" (תהלים קכח, ב), בכוחות הנחותים והחיצוניים בלבד, ואילו ראשו ודעתו נתונים תמיד לענייני עבודה ה', והוא מנצל כל רגע פניו ללימוד התורה וענייני קדושה.

אבל אם ח"ז ממשיך האדם בדיבוריו לה"ר, הרע מתחילה לחדרו לפניו מיטיבו ולמדתו, וכך נגענו בכל תשמישו, שהם קרובים אליו יותר מקרות ביתו. ואם ממשיך לעמודו ברשותו - הרי הרע הזה עוד יותר ומabitא בצרעת בגדיו, עד שהוא עצמו געשה טמא.

כלי חרס, עץ ומכתת - בעבודת ה'

וכלי חרס אשר יגע בו החוב
ישבר, וכן כל עץ ישטוף בכימס
יכל אפילן גנען החב מאחוריו כו', תיל אשר יגע בו כו'
טו. יט. ב'תורת כתניות)
קייל שאין כלי חרס נתמוא מאחוריו, משא"כ כל
עץ או כל מכתת נתמאים גם מאחוריהם.

ויש לפרש בדרך רroma, בעבודת האדם לקונו:
כלי חרס, שעשו מעפר, ורому על האדם "יסודו
מעפר" (פייט ונתנה תוקף); ו"אחוריו" רому על גוף האדם,
שלגבי נשמותו נקרא "אחוריים".

והנה טبع הטבע הקב"ה בעולמו, שאין האדם יכול לעסוק בכל זמנו בעניינים רוחניים בלבד כגו' תורה ועובדיה, אלא מוכחה הוא להעתיק גם בענייני "אחוריו", אכילה ושתית ופרנסת וכו'כ'ב, כדי שתוכל הנשמה להישמר בגוף האדם.

אמנם, כשהאדם עוסק בענייני עזה, ואינו יכול להשרар בדרך כלל געילות של קדושה וטהרה, עלול הוא לחשוב שעניינו גם עצם נשמותו נתמוא בטומאה עזה'. ועל זה אמרו "אין כלי חרס נתמוא מאחוריו", שוגם כשהאדם נצרך לעסוק ב"אחוריו", בענייני עזה', אין הם מטמאים את עצמו נשמותו, אלא הנשמה הטהורה נשארת בקדושתה וטהרטה, ואינה נתמאת ע"י הת העתקות בדברים שהם לצורך הגוף.

אך דין זה הוא בכלי חרס דזוקא, הינו כשהאדם הוא בחינת "כלי חרס", בענווה וביטול, "ונפשי כuper לכל תהיה" (פלילת "אלוקי נטרו"). משא"כ אם הוא בחיה"כלי עץ", הינו שמתגאה ומגדיל את עצמו עץ
הצומח ומגדל, או שהוא בחיה"כלי מכתת", שמקשה את עצמו כברזל, ואני מתהנаг בביטול ובענווה - הרי אז נתמוא הוא "מאחוריו", הינו שענייני עזה' יכולם לתמוא אף את נשמותו ח'ו.

פעולת לשון הרע בנפש האדם

כى תבאו אל ארץ כנען אשר איגע לך לאהווה
ונתני גען צערת בכית ארץ אחותכם ווי
(יד, ל')

כתב הרמב"ם (הלכות טומאת צערת פט"ז ה'): "אות ופלא
ה' בישראל כדי להזהיר מלשון הרע, שהמספר
בלשון הרע, משתנות קירות ביתו כו', אם עמד ברשותו
עד שהותך הבית משתנים כל העור שבביתי כו', ואם
עמד ברשותו עד שישרפו משתנה ערו ויצרע,
ויהי מובדל ומפורסם לבדו, עד שלא יתעסק בשיחת
הרשעים, שהוא הליצנות ולשון הרע. ועל עניין זה
מוחזר בתורה ואומר השمر בגע הצערת, זכור את
אשר עשה ה' אלקיך למורים בדרך, הרי הוא אומר
התבוננו מהו אירע למורים הנבואה כו', קל וחומר
לבני adam הרשעים הטפשים שמרבים לדברות
ונפלאות כו', וזה דרך ישיבת הליצנים הרשעים, בתקילה
מרביון בדברי הבאי כו'. זו היא שיחת הרשעים כו', אבל
שיחת דברי הרשעים כו'. וזה שיחת הרשעים כו', אבל
שץ שחיות ישראל אינה אלא בדברי תורה וחכמה".
וצריך ביאור מה שהאריך הרמב"ם כאן בהלכות
צערת בעניין שיחת הרשעים ו"דברי הבאי", דלאו
מקומה של אריכות זו והוא בהלכות דעתות, שהן עוסקת
בפרוטי דיני דיבורים אסורים, ובכללים חומר לשון הרע
(כאליו כופר בעיקר" וכ'').

ויש לחדש דברי גוני לשון הרעAiaca: בה"ר דעתות
(המבדיבות בעניינים בלתי וצויים שבין אדם לחבריו) עוסק הרמב"ם
בלה"ר הבא מלחמת מדות רעות שבאדם, משא"כ
החסרון זהה הוא ההיזק שנגרם על ידי חזות; כאן
כאן עוסק בהלה"ר חיצוני למורי, הינו שלא נעשה
מתוך כוונה רעה ואין בו כדי להזיק (כמירים הנבואה),
שבוואר לא נזכה לנחות את משה, ולא היה בידיו שם ותיק,
שעיקר הפגם שבו הוא אדם עצמוני, שדיבור רע זה
פוגם בנפשו. וכן הארכיך הרמב"ם כאן בעניין "שיחת
הרשעים", למדנו שחוננו אישור לשון הרע כאן
איןנו מלחמת ההיזק לזרות, אלא מחמת הפגם שפוגם
הדיון הרע באמדים עצמוני.

ולפי זה יתבאו היבט הרמב"ם בכל הלכה זו:
בתחלתה אמנים להלה"ר הוא חיצוני, וכך גם העונש
- מדה כנגד מדה - הוא בביתו, שהוא חיצוני לאדם.

אַיְדּוֹשִׁי סָגָרִיז

עיזוז ופלפול בסוגיות הפרשנה

ברין בין השימוש לעניין טהרת מצורע שמצוותה ביום

חדש דרך רישי על המקראobilות או היא דיאנה ממשמעות "בימים" לחור אל לא מיתורה ר"זאת תחיה תורה המצורע" / עפ"ז יתרץ שני לשונו מן הח"ס והספרא, יסיק נפקותא נבי טהרת מצורע בגין השימוש

ליה יתורה דתיכת "בימים", אבל לפ"ז שוב יש לדركן מנגד במה שהדברו המתייחס דרש"י הוא רק התיבותズ' זאת תהיה תורה המצורע", ודוקא התיבה "בימים" דקשייא ליה הותירה ברמז בלבד בתיבת "גוג'" וכבר הוכח בכמה מקומות (ראה בארכיה בספר כללי רשי פרק ו) גודל הדיקוק דרש"י גם בתיבות שנבחרו בה"ה, ואcum"ל), ולהמפרשים הנ"ל אדרבה, הו"ל להעתיק רק תיבת "בימים" הנוגעת לפירושו זולחוסיף דבש"ס אין לדרקן ממה שטרח להזכיר גם התחלת הכתוב, "זאת תהיה תורה המצורע", כי שפיר אפ"ל נמי דבאה הגمرا לرمוז עוד, דיש ללמד הדבר אף מצד גז"ש "תורה תורה" דלעיל בסוגין גבי השקיות סוטה דילפין דמצוותה ביום מזה שנאמר בה "תורה" ונאמר גבי משפט דיןין "תורה", ואין משפט אלא ביום), וכדרך הש"ס בכ"מ להביא יותר מלימוד אחד מקרא על הלכה אחת (ולפ"ז יש לדון

תנן במגילה כ: דכל היום כשר לטהרת מצורע, ובגמ' כא. יליף לה מרכטיב בראש פרשנתנו "זאת תהיה תורה המצורע ביום טהרתו". ובספרא דרשוחו בלשון זו: "תורה המצורע ביום, מלמד שטומאתו וטהרותו ביום", והנה רשי על הכתוב הביאה להך לפותא, אבל בשינוי לשון, דנקט דוקא בדרך השלילה "מלמד שאין מטהרין אותו בלילה", וצ"ע טעם השינוי.

ויבן בהקדם דייל שכונת רשי לנקוט עצם הילפותא בדרך שונה מפשטו הש"ס (והספרא), דהתם נראה דילפין ליה מעצם תיבת "בימים" שבכתבו, אבל לא כן כוונת רשי דАЗיל בדרך פשט המקראות ולדייה גוף הילפותא משתנה והוא מתיבות אחרות בכתב זה.

דהגה המפרשים עמדו לבאר כאן מהו הקושי בפשט המקראות שבא רשי לסלק כאן ע"י הابتת הילפותא, והסבירו דהוקשה

המעט-לעת, היום והليلة (כלישנא דקרה וויהי ערב וויהי בוקר يوم אחד), והרי פשיטה ד"ב يوم השביעי תשובה" הינו כל המעת לעת. ולהעיר נמי מהא דכתיב "ביום הכווי כל בכור בארכמ"צ", ומכת בכורות לא היהת אלא בחצי הלילה [זהותם שייכא ממש לדין], כי אף החטם אפ"ל ד"ב يوم" יתרורא הו, ודוקן]. ויעו"י בשבת קיז: דלחדר מ"ד אף לילה בכלל "יום" האמור גבי חיוב אכילת סעודה בשבת. ועיי"ע צפע"ג לכלי תsha לא, יד. מלבי"ם צו סק"מ. ומשום כל זה "יום" לחוד לא השמיינו דעתה אסורה בלילה, אלא דוקא יתרורא דזאת תהיה תורה המצורע" הוא המלמדנו ד"ב يوم טהרתו" הנאמר לאחריו מוכנו ביום דוקא ולא בלילה. פירוש, כי הלשון "זאת תהיה תורה" כל תיבותה han לשון של דיקוק ומיוט, להdagish (פרט) העניין המדבר ולשלול הפקו, דנהנה פירוש "זאת" בפשט המקרא הוא (כמו "זה") דבר מבורר ומדויק שרוואין ומרין עליו באצבע, ראה פרשי" נח ט, יז. בא יב, ב. ועוד [ויש להעיר שגם בלימוד ברוך ההלכה והדרשה, "זאת" מיוטא הוא בכל הש"ס, ראה סוטה י"ח: חולין נז: זבחים פ"ד. ועוד. המעתיק]. וכן תיבת "תהיה" משמעותה (כבכ"מ) "בהוויתא תהא", וכ"ה במנחות בככ"מ ה. ט. נז) לענינו גופא. וכן תיבת "תורת" פירושה הוראת דין - "תורת" העניין והלכותיו, האופן שבו דוקא צריך לקיימו ולהעיר מקס"ד דהש"ס דמנחות יט. "כל מקום שנאמרה תורה כו' לעכבר"; ומכך מובן דגמ לישנא דקרה לאח"ז "ביום טהרתו" בדקוק נאמר ובא לשולן איזה דבר, "שאין מתרין אותו בלילה".

ומעתה יש לחדש גם נפקותא לדינא

מכאן למה שחקרו אחרים אי אמרנן דAMILTHAD DATIA בגז"ש טrho וכתב לה קרא, ראה שדי חמד כללים מע' מ כלל כז). אבל רשי" הלא אין צrik לכל זה כיוון שלא בא אלא ליישב פשט המקרא ביתורא דתיבת "ביום", ולא למנות יפלופות כי רוכלאן.

ויע"ב ייל דאכן לרשי" עיקר הילפotta הרא מן החיבות "זאת תהיה תורה המצורע" עצמן (אבל מ"מ רמז גם על המשך "ביום" ע"י תיבת "זוגו", כי אכן הלימוד הוא מתיבות הנ"ל אבל סוף סוף זהו באופן שהן מלמדות הפ"י הנכוון ד"ב يوم" האמור לאחריהן, וככלहלן).

ומעתה ייל דבאמת בא ליישב קושיא אחרית בפשט הכתוב, דאף אריכות רישא דקרה "זאת תהיה תורה המצורע" (בסוגנון המתאים אילו פתח כאן הכתוב בראשונה לדבר באדם מצורע) – יתרורא הו (ועי"י גם באלשין), כי מוכן מעצמו שהగברא המדבר בהמשך הדברים ("ביום טהרתו") הו מצורע, דבו קאי הפרשה הקודמת העוסקת בטומאת מצורע, וא"כ היה לכתוב לומר בלשון קצחה יותר, ולא בסוגנון של עניין חדש שלא עסקינן ביה כבר לפנ"ז (ועי"י גם באוה"ח); וע"ז תי' רשי" דתיבות אלו באו להחדש ולהשミニע הא דין מתרין אותו בלילה (זהו דיקוק לשונו "מלמד שאין כו", הינו שלא בא ליישב איזה קושי ע"י עצם הודיעת הדין אין מתרין בלילה, אלא זה גופו של תירוץ – דתיבות אלו אין מיתורות כיוון שבאו ללמד הריך דין).

והסבירו בזה, כי הנה בפשט המקרא כשבא לשון "יום" בכתביהם, כל שלא נכתב ביחד עם לילה ובניגוד אליו, אין מוכנו בהכרח שלילת הלילה, אלא פירושו כל

לקראת שבת

וראית אחת מן השתיים, יום או לילה, אלא שלנו יש ספק עליו באיזה הגדרה מהן מוגדר הוא, ולהכי אולין ביה לחומרא כדיין ספיקא דאוריתא, (ב) הגדרתו של זמן זה היא זמן שהוא גם יום וגם לילה, ולהכי נותנים בו חומרות יום וחומרות לילה, (ג) זמן זה הויב גדר מציאות שלישית בפניהם, שע"פ התורה מוגדרת היא שאינה לא יום ולא לילה, ודינה הוא שיש בה חומרות הדומות ליום וחומרות הדומות ללילה.

והנה לאופן הא' הא דמהמרין ביה כדיין יום וכדין ללילה הוא רק ממשם דנקטין שיש לחושש שהוא אכן בכל יום ממש וכן יש לחושש שהוא בכל לילה ממש, וא"כ לכאר' אין מקום לדון בטורה שנעשתה בו, כי אין הוא זמן אחר הנבדל מן היום והלילה, אלא רק יש להחמיר בו לכל צד, כמו יום ממש וכן לילה ממש, ובנדוד דברור לפ' ב' אופני הילפotta הנ"ל לדיליה ממש לאו זמן טורה הוא – הרי מדין האופנים האחרים הרוי ביה"ש זמן נבדל מן היום עצמו ומן הלילה עצמו, היינו שברור שאינו הזמן הנזכר ללילה", ורק שדרינו להחמיר בו כיום וכלילה (אם לפי שהגדרתו היא זמן שככל שני הזמנים או לפי שהגדרתו היא סוג חדש שדרינו לשניהם), ושוב כיוון שאינו יום ממש ואינו לילה ממש, שפיר יש לדון עליו אם גם בו נתמעה טורת מצורע, ונוכל לתלות הדבר ב' אופני הילפotta הנ"ל.

מדדך זו המחדשת, ובזה יתיישב שניו לשון רשי". דינה יש לחקר היכא דນמשכה טהרתו (הינו אחד הפרטים המعقבים בעשיית הטהרה) לזמן שאינו לא יום ולא לילה (שהוא גדר בין המשמות לצד אחד בחקירת הגאון מrogateוב המבווארת להלן). תалиי הדבר אם המיעוט הוא "בימים" דוקא ולא בכלל זמן אחר, וכן משמע לפ' פשיות הדרשה, דילפין ממשות "בימים" גופיה, כי פירשו יום דוקא (ולהכי שולל את הלילה), וא"כ שולל כל זמן שאינו יום (אף אם אינו לילה), וזה ממשות לשון הילפotta בש"ס ותו"כ לפ' פשיטה, בלשון של חיוב (טהרתו ביום דוקא), הינו דילפין מקרה שהטהרה צ"ל אך ורק בזמן שהוא יום, ומשמעותוadam נמשכה טהרתו בזמן שאינו בשם "ימים" – לא נשתה הטהרה בזמן הרاءו לה ולא עלתה לו. אבל לפ' דרך השנייה שבאמת "ימים" מצד עצמו כולל גם את הלילה, ורק דאייכא יתורא ד"זאת תהא תורה המצורע" דמנה לנו מדבר שיש בכתב כאן איזה שלילה ודיק, שפיר די לנו שנאמר שהשלילה היהת לשולול ולמעט רק את הלילה, ועודין אין כמעט זמן בין המשמות. וזהו דנקט רשי" רך צד השלילה, שאינו לטהר בלילה, ומהמע דס"ל כלל שלא נשתה בזמן שהוא לילה ממש (כגון בגין המשמות) שפיר נטהר.

ובאמת כ"ז תלוי בגדר בין המשמות, כי כל הנ"ל הוא רק אי נקטין כנ"ל דביה"ש הרוי זמן שאינו יום ואינו לילה, דינה כבר חקר הגאון מrogateוב (הבא בספר מענה צפונות ע' קע"ז) בגדיר זמן זה, דאפ"ל ג' אופנים (א) גדרו הוא ספק יום ספק לילה, הינו שזמן זה מצד עצמו מוגדר בהגדרה

גordל עניין יום ההולדת

ונעשים", שבכל יום לתקופת השנה, חזרוים הענינים לקדמונם, וידועה הראי על זה מдин המשנה (איטין סוף פרק י') דהין הנמצא בחבויות נשתנה לתקופת השנה מיום "הולדת" הענבים. ובכל אופן הרי ידוע דעתה רב וחזק גם אפילו יותר מסברא, ובמילא גם יותר מקרה כתובות כב, א), ונהגו בזה רבותינו נשיאינו ה' אף כי בצענua.

(המשך קדרש חמ"ז עט מה)

'مولו גבר' של רועה ישראל'

נתתקבל .. מיום כ' מר-חשוון, הוא יום הולדת כ"ק אדמור' מהורש"ב זצוקלה"ה נגב"מ זי"ע, וידוע מאמר רוז'ל אשר ביום ההולדת מולו גבר, ורואה ישראל עניינו הוא אשר צאן מרעיתו יהיו כל ענייניהם בטוב בכל הפרטים וככל האפשר, אלא שבכדי שלא יהיה הנמא דכسوפא, כי הרי צדיקים דומים לבוראים, ניתנה בחירה חופשית לכל אלו שוגם הם ישתפوا פעהלה בעניינים אלו, אף שלפעמים תכופות מספיקה ג'כ פעהלה עד' המספר במדרש שה"ש בטהילתנו "ובלבך שתנתן לך עמננו", אף שלא הי' בערך כובד האבן שהיד תעלה את האבן, ובכ"ז נתעלה האבן לירושלים. עיי"ש, ובקהלת רבה בטהילתנו.

(המשך קדרש חמ"ר עט קע)

"שנה טובה וMbpsת"

...ובקשר עם יום הולדתו, שמתוחזק המול ומתווסף גם בחכמה, וכמ"ש ורוב שנים יודיעו חכמה, בטה יתבונן בכל הנ"ל ובתוספת ויסיף בזה. והשי"ת יצילחו לשנה טובה ומברכת בלימוד התורה וקיים מצוות".

(המשך קדרש חמ"ז עט תא)

מזל שולט ועוזר לו

ביום הולדת של אדם מזל שולט ועוזר לו (ראה ירושלמי ר'ה פ"ג ה"ח ובקה"ע שם). "ומה שכותב בקדושים (לה, א) צדיקים מעתים ביום שנולד, היינו לפי שאצלם המייטה היא התרומות מזלו ומועלתו שפושט לבוש שק הגופני ולובש חלוקא דרבנן הרוחני ליכנס לעולמות העליונים למעלה עליונה להינות מזיו השכינה" (רטימי לילה - להרה"צ והר"ג וכ' הר"ר צדוק הכהן מלובלין - קוט尔斯 דברי חלומות טעיף כ', ליל מוצש"ק וישלח שנת וברכות).

- על דבר שמחה ועילוי ביום הולדת צדיק, ראה: תנחותמא ס"פ פקודי (של יצחק). מגילה יג, ב (משה). שמוא"ר פט"ז, ט (של בן מלך). ר' ה' אי, א (חודש שנולדו בו האבות). (וראה גם לקוטשי שיחות ח"ב ע' 602 ואילך).

ויש להטעים גם בנוגע לכל אחד ואחת בני ישראל, כי כיוון שביום הבר מצוה צריכה להיות שמחה כבאים החופה (זה חדש בראשית טה, ד), ועל פי כתבי הארץ"ל בכל שנה חזרות ונינרות אותה המשכה (ואה לקוטשי שיחות ח"ה ע' 49 העירה 8) - צ"ל בהטעורות וכ'ו' בכל שנה ביום ההולדת. וידועה הוראת כ"ק מו"ח אדמור' ר' (היום יומ' יא ניס) אשר ביום הולדת על האדם להתבoddר, ולהעלות זכרונותיו ולהתבונן בהם, והצריכים תיקון ותשובה ישוב ויתקן.

(לקוטשי שיחות ח"ה ע' 86 בשחה"ב)

שבכל יום לתקופת השנה חוורים הענינים לקדמונם

...במ"ש אודות יום הולדת .. מובן הוא גם כן מפירוש על הכתוב "והימים אלה נזכרים

כל הוציאו

שיותם וכחיהם בענייני עבותה מכ"ק אדרמור' ר' מוזריי ז"ל לוי ואוטש זצוקלה ה'נבי' ז"ע

ספר ביציאת מצרים – של חסידות

סיפור יציאת מצרים של חסידות

ביציאת מצרים ישנה מצוה בספר ביציאת מצרים .. בדיבור דוקא.

כך גם ביציאת מצרים של חסידות, ישנה המצוה של סיפור יציאת מצרים בדיבור, בספר סיפוריים חסידיים, ולחוש ולהרגיש את הספר שמספרים בפנימיות דפנימיות. צרכיים לדעת שכל סיפור הוא הוראה בחיים, איך שצרכיים להתנהג בפועל ממש. מילא, על כל סיפור להביא לידי טובה, להיות פנימית בהידור מצוה, ולהרגשת הדרכני-נועם של תורה החסידות.

(תרגום מאגרות קודש ח"ד ע' תפט)

חסrah ל' התועדות החסידים

ספר לי הود כ"ק אדרמור' הרה"ק [מוֹהָרְשָׁבָב נ"ע] : זמן רב התאוננתי עד לערב ראש השנה זה, בהיותי ב"אוהל" של אבי – הוד כ"ק אדרמור' הרה"ק מוֹהָרְשָׁ – אמרתי: אבא, חסרה לי התועודות החסידים, כי לא הייתי כחסידים התועודו, אתה יודע שהוא לא היה מחמת זהות הלב, אלא יקרתי את הזמן להקדישו לחסידות בלבד, ואתה הרי יודע כמה קשה ומריגעתי להקנות בי את הענינים, ובמילא לא היה לי זמן להיות נוכח בתועודות החסידים, לכן מבקש אני מך שתתן לי זאת במתנה.

وابי – אדרמור' מוֹהָרְשָׁ – נתן לי אז שלימות זו ומואז התחלתי לשמעו סיפורים בחזון לילה.

(תרגום מספר השיחות ה'תש"ה עמ' 24 – ספר השיחות ה'תש"ה בלה"ק עמ' כה)

ספר הסיפורים יקר לו עוד יותר

פעם הבאתי ספר סיפורים להוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק, הם לא היו רשומים מהרבבים, כי אם מה'נסיכים' (בני בית הרב). הود כ"ק אאמו"ר הרה"ק היה מادر שבע רצון, ואמר לי: אני מיקיר זאת יותר מאשר הייתה מביא לי כתוב של רבבי.

הרי ידוע כמה יקר היה כתוב יד אצל הود כ"ק אאמו"ר הרה"ק, והוא מסר את נפשו לקבל כתוב יד קודש של הود כ"ק רבנו הוזקן, אף על פי כן היה ספר הסיפורים יקר לו עוד יותר.
(תרגום מספר השיחות ה'תש"ד בלה"ק עמ' נח)

התוצאות חסידית בספרוי צדיקים

חו"ל אמרו דהכל צרכים חיוך, אשר כן הוא גם בעבודת ה', דבין עובדי ה' במוחם ובין עובדי ה' בלבד צרכים חיוך, והחיוך בעבודת התפילה הוא התוצאות חסידותית בספרוי צדיקים וחזרות פtagמיהם, סיפוריו החסידים, נסינוותיהם בארכות חייהם, מניגוניהם, ויקודיהם ועליצותם, והעולה על כלונה טבילת טהרה.

(אגרות קודש ח"ו ע' שלב)

כל ספר יש בו תוכן רב

דבר ידוע ומפורסם בשם הود כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר כל דבר ספר צדיקים או של חסידים – בלי הבדל תוכן, כי גם ספר אשר בהשכמה ראשונה לא נראה בו שום תוכן, הנה באמת יש בו תוכן רב – צריך להיות מסווג בדיקות רב, וגם קטע של ספר צריך להיות מסווג בסדר מדויק.

(אגרות קודש ח"ו ע' רפ)

הטבה כללית

אמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע:

סיפורו החסידים יש בהם משום הטבה כללית, העושה את האדם לבעל מדות טובות ולעובד ה'. ישנם שני אופני הטבה, הטבת הנרות והטבת הקטורת. קטורת אינה אגודה קטורת שמקטירים על המזבח. בקטורת ישנים י"א סמנים, וצרכיים לדעת אלו סמנים ומה הנקודות שיש ללקחת מכל מין. יש סמנים שצרכיים לכתחוש, ויש סמנים שצרכיים לשחק – זה נקרא הטבת הקטורת. גם בהטבת הנרות צרכיים לדעת איך ומאי זה חומר לסדר את הפתילות, באיזה כלי לנסוך את השמן – זה נקרא הטבת הנרות, וזה אור המאיר. סיפורו צדיקים הם ההטבה.

(תרגום מספר השיחות ה'תש"ז עמ' 87 – ליקוטי דברים מתורגמים ללה"ק ח"ג עמ' 677 ואילך)

נְצִידָעַת קֹדֶשׁ

דברות קדש בענייני הוראה, הדריכה

ודוזוק בעבודת הדשיות

התוכן שבמדור זה והבא כאן בסוגנו שאמרו הדברים פ"ז
רבינו, מלבד שיטתיו שירכה קלים להקל על הלופט

יוקר עניין הגשמיות של איש ישראל

"ופיעו את הבית"

ולא עוד, אלא שבנו גע לגשמיות דישראל גופא
- מיחשת תורה החшибות גם לדבר פחות בביתו:
"על מה חסה תורה" - מבאר רשי" בפירושו
על הפסוק (פרשותנו יד, ל) "ויצוה הכהן ופנו את הבית
גו' ולא יטמא כל אשר בבית" - "אם על כל שטף
(כל מותכות) יטבילים ויטהרו .. הא לא חסה תורה
אלא על פ"ז חרם שאין להם טורה במקוה".

עד כמה חשובה פרוטה של יהודים...

כלומר, לא מדובר כאן אודות בדברים גשמיים
שערכם רב, כל כי כסף וכלי זהב, אבני טובות
ומרגליות, ולא אודות כל מותכות, גם אם לא
יפנוום טרם באו הכהן, ויתמאו, מטבילים במקוה
ונעשים טהורם, אלא המדבר הוא אודות פ"ז
חרם, שאם יטמו, לא יוכל עוד להשתמש
בhem (לאחריו טהרתו, אף שימושתן בהם בימי
טומאותו), מכיוון שאין להם טורה במקוה -
עליהם חסה תורה, ואמרה, שהכהן צריך להמתין
עד שיפנום מן הבית, כדי שלא להפסיד ממונו
של היהודי, אפילו בדבר שערכו פחות ביתו, ככל
חרס.

וענין זה נעשה פסק דין ברמב"ם - "מורה
הנbowים" בדורו ובכל הדורות שלאחריו זה (היל
טומאת צרעת פ"ט ה"ח) ... למדנו עד כמה חשובה
ומייקרת התורה - תורת-אמות ותורת-ח'ים,
הוראה אמיתית בח'ים - את הגשמיות דכל אחד
ואחד מישראל, "דבר הרשות", אפילו פרוטה
אתה בלבד!

(תורה ננהם - ה��ועהויה התשmay' ח'ב ע' 493 ואילך)

גע שבבית – "אבן מקריך תזעק" ...

בדין זה - ש"המתינה תורה לדבר הרשות של
יטמאו כליו" [שנאמר (פרשנו יד, ל) וזכה הכהן ונפנו
את הבית וגוי] - רואים עד כמה יקר ונונג דבר
גשמי של כל אחד ואחד מישראל. ובהקדמה:

בטומאת צרעת ישנו חומר מיוחד שלא מצינו
בשאר טומאות - "בבד ישב מחוץ למכתנה מושבו"
(תוריין יג, מו. ומכ"ס שם פ"י ה"ז), היינו, שנמצא במעמד
ומצב ירוד בביתו, עד כדי כך, שmagui לו עונש של
טומאה כזו ש"מחוץ למכתנה מושבו". ודוגמתו
בגע שבבית - שהנהגתו הבלתי-רצוי ניכרת
ונראית גם בקירות הבית, בבחינת "אבן מקריך
תזעק" (חבקוק ב, יא).

ומזה מובן גם בנונג לאדם שהכהן צריך לבוא
לראות את ביתו - שנמצא במעמד ומצב שיש
מקום לחשוד שmagui לו עונש של טומאה הנ"ל,
עד כדי כך, שבשביל חד זה מטריחים את הכהן
לעזוב את כל עניינו - "לעמוד לפני ה' לשרטו"
(עקב י"ד, ח) - ולבוא לראות את הבית.

התורה מיחשת חשיבות מיוחדת לכליו של המצווע

...ואף על פי כן, גם בנונג לאדם שנחשה
בטומאת צרעת - "המתינה תורה לדבר הרשות
של יטמאו כליו", שכן, גם כלים גשמיים של כל
אחד ואחד מישראל, כולל מי שנחשה בטומאת
צרעת, יש להם חשיבות מיוחדת בתורה.

